

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การปรับความสัมพันธ์ระหว่างเพศของผู้หญิงมั่งค้ำฟ้าไขกัญชง: จากหมู่บ้านสู่ตลาดค้ำฟ้า
ผู้เขียน	นางสาวกรรทอง สุกประเสริฐ
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาสังคม)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ศาสตราจารย์ ดร.ยศ สันตสมบัติ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การปรับความสัมพันธ์ระหว่างเพศของผู้หญิงมั่งค้ำฟ้าไขกัญชง: จากหมู่บ้านสู่ตลาดค้ำฟ้า มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาและทำความเข้าใจถึงกระบวนการปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชาย เมื่อบทบาท สถานภาพ และตำแหน่งแห่งที่ของผู้หญิงเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของสังคม และ (2) เพื่อทำความเข้าใจถึงเงื่อนไขปัจจัยและรูปแบบการเจรจาต่อรองในกระบวนการปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างเพศ ในงานชิ้นนี้เลือกศึกษาแม่ค้ากลุ่มชาติพันธุ์ม้งซึ่งอาศัยอยู่ที่หมู่บ้านแห่งหนึ่งในจังหวัดพะเยา พวกเขาต้องเดินทางไปซื้อผ้าจากม้งในประเทศลาว และนำผ้าไปขายที่กาดหลวง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นประจำทุกอาทิตย์

จากการศึกษาพบว่า เมื่อผู้หญิงม้งกลายเป็นแม่ค้าม้ง ผู้หญิงคุ้นชินกับพื้นที่สาธารณะมากยิ่งขึ้น การก้าวเข้ามาในพื้นที่สาธารณะของผู้หญิงส่งผลให้เกิดรูปแบบความสัมพันธ์ในลักษณะใหม่ ผู้หญิงม้งยังอาศัยโครงสร้างความสัมพันธ์ของผู้ชายเป็นเครื่องมือในการใช้อำนาจต่อรองและเปิดพื้นที่ทางสังคม แม้ว่าผู้หญิงเข้ามามีบทบาทหลักทางเศรษฐกิจมากขึ้น แต่พวกเขาไม่ได้มีอำนาจการต่อรองระหว่างเพศอย่างเบ็ดเสร็จ ผู้หญิงแต่ละชนชั้นมีสถานภาพในบ้านดีขึ้น มีโอกาสควบคุมทรัพยากรภายในครัวเรือนมากขึ้น แต่พวกเขาไม่ได้มีสถานภาพทัดเทียมผู้ชาย

อย่างไรก็ดีอำนาจการต่อรองของผู้หญิงแต่ละคนมีลักษณะแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับบริบทในสถานการณ์นั้นๆ ทั้งนี้เงื่อนไขต่างๆ ในชีวิตมีนัยยะสำคัญต่อทิศทางการปรับเปลี่ยนบทบาทชายหญิงของแต่ละครัวเรือน อาทิ ความแตกต่างทางชนชั้น สถานภาพในครอบครัว ทุนด้านต่างๆ ในชีวิต ความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในครัวเรือน ผู้หญิงผู้ชายในแต่ละครัวเรือนต่างมีปฏิสัมพันธ์ที่ไม่หยุดนิ่ง มีเงื่อนไขในแต่ละบริบทแต่ละที่ต่างกัน นอกจากนี้อำนาจการต่อรองยังมีความหมายที่เลื่อนไหล รวมทั้งพื้นที่ บทบาท เพศภาวะของผู้หญิงเปลี่ยนไปตลอดเวลา อุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ที่พันธนาการผู้หญิงม้งสลายอำนาจลง แต่หาได้สูญสิ้นไป การปรับความสัมพันธ์เป็นเงื่อนไขเฉพาะในแต่ละสถานการณ์ แต่ละคน และมีลักษณะเลื่อนไหล ขึ้นอยู่กับทุนด้านต่างๆ ในชีวิต

Thesis Title	Changing Gender Relations of Hmong Women Hemp Traders: From Village to Market
Author	Miss Krongthong Sudprasert
Degree	Master of Arts (Social Development)
Thesis Advisor	Prof. Dr. Yos Santasombat

Abstract

The purposes of this study, “Changing Gender Relations of Hmong Women Hemp Traders: From Village to Market”, are to (1) study and understand the process of changing gender relations when women’s roles, status and space change in accordance with social contexts; and (2) to understand factors and patterns of negotiation during the process of changing gender relations. The study involved Hmong women who residing in a village in Phayao province, commuting to Laos for hemp and trading them at Warorot market in Chiang Mai every week.

The study leads to the conclusion that when Hmong women become traders, they are more accustomed and adapted to public sphere. Such adaptation results in new patterns of relationship. All Hmong women still use men’s structure of relation as a tool to negotiate and open social space. Despite the increase of their roles in economics, they do not have absolute power in gender negotiation. The study also suggests that women of different classes gain better status and control over household resources. Nevertheless, they still cannot reach to the same level as men.

Furthermore, owing to different circumstances, negotiating power differs among women. Changing gender relations is significantly affected by conditions in life, such as social class, status in family, capitals and relationship between family members. In each household, women and men have dynamic interaction and have different contextual conditions. Moreover, women’s power in negotiation, as well as their space, roles, status and gender is fluid. Patriarchal ideology which bound women is destabilized, yet it continues to exist. Changing gender relations is contextual and individual. Its fluidity is affected by various aspects of capitals.